

Dünyanın düz olduğu *kanıtlanmış*. Dün Twitter’da gördüm. Hashtag yapmışlar. Ben de inandım.

Neticede *dünya düzdür* diyen de bir takım videolar gösterebiliyor, *dünya yuvarlaktır* diyen de. Hangisine inanacağımı *kendim* belirliyorum. Dünyanın düz mü, yuvarlak mı, simit şeklinde mi olduğuna karar verecek kadar doğrudan tecrübem yok. Birilerine inanmam gerekiyordu. *Düzdünyacılar* inandım.

Bilgi artık böyle. Önemli olan bilginin içeriği değil, *kimin bilgisi* olduğu. Herkesin bir bilgisi var, hepsi bunu güzel güzel sunabiliyor. Eskiden *bilgi* sadece rahiplerin elindeyken, onlar ne sunuyorsa onu alıyormuşuz. Artık öyle değil. *Hepimiz eşitiz*. Kimse aptal olmadığına göre herkesin söylediği doğru olabilir. Doğrunun ve gerçeğin nereden çıkacağı belli olmaz.

Tabii ki dünyanın düz olduğunu bizden gizlemeye çalışıyorlar. Çünkü *dünyanın düz* olduğunu bilirsek, aslında *onların* uzaydan gelmiş bir takım sürüngenler olduğunu ve bizi köleleştirmeye çalıştıklarını da göreceğiz. *Onlar* bunu görmemizi istemiyor. Uyanmamızdan korkuyorlar.

Uyanırsak ne olur bilmiyorum, o kadarını düşünmedim ama *korktukları* aşık. Yoksa dünyanın düz olduğunu bizden bu kadar dikkatle gizlemezlerdi.

Aşı da böyle mesela. Hepimizi köleleştirmek için uydurdukları bir senaryo bu. Daha da köleleştirmek ve bizi çeşitli hastalıklarla boğuşmaktan iktidarlarını düşünemez, onlardan intikam alamaz hale getirmek için uydurdukları bir salgın. Hastalığı kendileri üretti, şimdi de on yıl sonra ne olacağını bilmediğimiz etkilerini görmezden gelip aşıyorlar.

Tanıdık geldi mi? Muhtemelen bu minvalde yazılar yazsam daha popüler biri olurum. Hayal gücümden başka bir sınırim olmaz, *azıcık inandırıcı* olması yeter. *Hani lan, dünya yuvarlak diyorsunuz da, kim başaşağı durmuyor* diye başlayan bir *akıl yürütme* yeterli.

Modern insanın bilgiyle imtihanı çok çetin geçiyor. Hepimiz çok nadiren *doğrudan bilgi* ediniyoruz. Bize söylenen *önemli bilgilerin* hepsi bir yerlerden duyma. Kovid böyle, dünyanın yuvarlaklığı böyle, ışık hızından, yerçekimine, deterjanların formüllerinden, paketli gıdaların içeriğine hemen her şey böyle. *Doğrudan tecrübe* azaldıkça bilginin anlamı da kalmıyor. Dünyanın düz olduğuna inanmakla, geoid şeklinde olduğuna inanmak *aynı* hale geliyor. Bu ikisinin da bir önemi yok çünkü, hayatımızda bir etkisi yok.

Bunun en bariz örneğini aşı konusunda görüyoruz. Aşının tam etkilerini, etkilerinin de etkilerini, binlerce yıl sonraki nesillerdeki etkilerini bilmiyoruz. Kimse bilmiyor. Hastalığın etkilerini de bu ölçüde bilmiyoruz. Hastalığın kısa vadede ne yaptığını aşağı yukarı biliyoruz ama bunu inkar etmek de zor değil. Geçen berberde babası koviddan dolayı yoğun bakımda olan birini görmüştüm, *zaten hastaydı* der gibi konuşuyordu. İnanmak istemiyorsanız, babanız yoğun bakımda olsa da inanmıyorsunuz, herkesin *zaten* bir bahanesi var.

Bilgi üretmek ucuzladıkça, herkes bunu üretebilir oldu. *Bilgi* dediğimiz de *azıcık tutarlı hikayeden* başka bir şey değil. Bunun ayaklarını sağlam yere basması için deneyden geçmesi, kritik edilmesi, insanların yorumlarından, plasebo etkisinden, sair hatalardan mümkün merteye arındırılması lazım. Bu zor ve pahalı bir süreç ve insanların ufak hücresi olduğu *organizma* buna izin vermiyor. Bireylerin tek başına *bilim* yapması ve kesin bilgiye ulaşması neredeyse imkansız hale geldi.

Hayatımız rahat olalım diye yalıtılmış. Bahçede yetişen otların adlarını bile bilmiyorum. Yesem ne olur, bir fikrim yok. Öğrenme imkanım da az ve zaman açısından pahalı. Bunun yerine bahçeyi görmezden gelip, en kolay şekilde karnımı doyuruyorum. Hayatla olan münasebetimi artık *organizma* belirliyor, yemek istersem ekip biçmek, avlanıp toplamak yerine telefon ediyorum, yemek geliyor. Buradaki yalıtılmışlık bilgide de geçerli. Bilgi edinmeme gerek yok, *kim ne demiş* diye bakıyorum, hangisi hoşuma giderse ona inanıyorum.

Bazıları ruhbanlık yapmaya çalışıyor tabii, titrlerini öne sürüp *daha iyi bildiklerini* iddia edebiliyorlar ama onların da aptallık yaptığını çok gördüğüm için *bilgiye erişim* konusunda o kadar yardımcı olmuyor. Sonunda *normal insan* için tek bir kriter kalıyor, *bu bilgiyi bana kim veriyor ve bunun karşılığında ne istiyor?*

Dünyanın düz olduğunu anlatan adamlar biraz gerizekalı gibi duruyorlar ama daha eğlenceliler. Bana eğlence ve aralarına dahil olamadığım *iktidarı sallama* imkanı veriyorlar. Aralarına giremediğim *Astronomi rahiplerinin* bana tepeden bakmalarının intikamını, onları dinlemeyerek, dünyanın düz olduğuna inanarak alıyorum.

Astroloji de böyle mesela, aşı karşıtlığı da böyle. Bunların hepsinde *iktidarın bilgisine* bir isyan var. İnsanın bilgi aktarma kapasitesi, ormanda ayı gördüğünde arkadaşına söylemekten *çok daha ileri* gitmedi ama biz bu kapasiteyle bir miktar bilim yapmayı, uzay mekiği falan uçurmayı başardık. Ancak kalabalıklaştınca, kimse kimse tanımayınca ve *neye inandığının bir önemi kalmayınca* aşı karşıtı olmak veya burçların geleceğine yön verdiğine inanmak çok daha *inanılır* hale geldi.

Arkadaşın *arkanda ayı var* derse bu *iktidarla ilgili* bir mesele değildir, senin canını kurtarmaya çalışıyor. Modern zamanlarda ise *aşı olmazsanız hasta olur ölürsünüz* diyenler bizi kendi iktidarlarının parçası haline getiriyor. Ben bu iktidarın, büyük organizmanın bir parçası olduğumu ve nasıl ki bir karınca yuvasından uzakta yaşayamaz, o *organizmadan* ayrı yaşayamayacağımı biliyorum. *Farkındalığım* organizmanın beni yaşatmasının kendi lehine olduğu düşüncesiyle de paralel. Yani bir hekim hastalıktan, dolan yoğun bakım ünitelerinden, aşının koruyuculuğundan bahsettiğinde bana *arkanda ayı var* demiş gibi görüyorum.

Ancak bendeki bu anlayış insanların önemli bir kısmının artık paylaşmadığı bir anlayış. Onlar *iktidarın bilgisine* inanmıyorlar. Doğru veya yanlış olduğundan değil, bunun *iktidardan* neşet etmiş olması, dünya düzeninin, *organizmanın* bir parçası olması dolayısıyla inanmıyorlar. Onlar için *arkanda ayı var* diyen başkaları ve o *ayı da iktidar*. Ayının ne dediğiyle de bu sebeple ilgilenmiyorlar, çünkü *arkadaşları* o iktidarın dışında bir *bilgi* vaadediyor.

Buradaki *sıkıntı* insanın bu yeni dünyada yaşamaya alışkın zihni kapasiteden yoksun olması. Twitter’da gördüğüm her tweet birbirine benziyor, biri *dünya düzdür* diyorsa, diğeri de *yuvarlaktır* diyorsa, bunların arasında o kadar büyük bir fark yok. Organizma da beni *gerçeğin* kendisiyle muhatap etmenin, yani bu dünyanın şekli konusundaki bilgiyi doğrudan öğrenmemi pek umursamıyor. İstemiyor hatta, çünkü herkes her bilgiyi böyle tecrübe yoluyla öğrenmeye çalışırsa, o kadar yavaş öğreniriz ki ortada organizma falan kalmaz.

Bireylerin hücresi olduğu *organizma* tüm canlılar gibi *verimlilik* peşinde. Bu verimlilik de bilgiyi bize en kısa, paket, *organizmanın işine yarayacak şekilde* sunması demek. Bizi doğduktan sonra yıllarca eğiten sistemin *doğru düşünce* yerine, *hemen her saçmalığa inanır* hale getirmesinin sebebi de bu verimlilik arayışı. Bunun verimlilik gayesinin vardığı yer de aynı şekilde paketler halinde sunular *ucuz bilginin* , iktidarın bilgisinin yerini alabilmesi. Bakıyorum, okulda gördüğüm renkli figürlerden farklı olmayan bir takım başka figürler bana dünyanın düz olduğunu söylüyor.

Bu sosyal kırılmanın sonu ne olur bilmiyorum. Acayip zamanlara doğru gittiğimizi, insanların her tür saçmalığa *aşkla* inandıkları ve *gerçeğin* öneminin kalmadığı ama bir yandan da organizmanın yaşamaya devam ettiğı, kendi hücreleri olan bu insanları yaşatmaya devam ettiğı bir dünyada nasıl bir hayat bizi bekliyor? Ben organizmanın kendi hücrelerini *daha tecrübi bilgiyle* donatmasını isterdim, bu daha verimsiz ama daha güvenli olurdu. Ancak görünen böyle bir dünyaya değil de, doğumdan ölüme fanusta hayaller kurarak yaşadığımız *cesur yeni dünyaya* doğru yol aldığımız.